

КРЕДИТУВАННЯ ЄВРОПЕЙСЬКИМ БАНКОМ РЕКОНСТРУКЦІЇ ТА РОЗВИТКУ РЕАЛЬНОГО СЕКТОРУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

В. П. Колосова, д. е. н., доцент,
головний консультант відділу нових викликів
центру зовнішньополітичних досліджень Національного інституту
стратегічних досліджень

В рамках своєї стратегії, Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР)¹ працює у двох напрямках: надання міжнародних кредитів на пільгових умовах під гарантії Уряду (40%) та кредитування приватних підприємств на комерційних умовах (60%).

На сьогодні в Україні в державному секторі реалізуються **7 спільних з ЄБРР проектів**, загальна сума позик по яких становить **1,55 млрд євро**. Вибірка коштів по діючих проектах ЄБРР в державному секторі є найвищою серед працюючих проектів в реальному секторі економіки міжнародних фінансових організацій в Україні і становить на червень 2020 року 901,76 млн євро, або 58,1 відсоток від загальної суми позик².

Проблеми по реалізації виникли по кредитах «Подовження третьої лінії метрополітену у м. Харкові» (вибірка 1,6 млн євро при сумі кредиту 160 млн євро, рік підписання – 2017) та «Модернізація магістрального газопроводу Уренгой-Помари-Ужгород» (вибірка 1,5 млн євро при сумі кредиту 150 млн євро, рік підписання 2014). Кошти по зазначених проектах вибрано фактично в рахунок сплати комісій. Реалізацію проектів не розпочато.

Під час пандемії коронавірусу ЄБРР продовжує тісно співпрацювати з Україною і готувати нові кредити.

Так, АТ «Укргазвидобування», яка є частиною «Нафтогазу», **отримає від ЄБРР 51,9 млн євро**. Залучені кошти будуть направлені на

¹ Європейський банк реконструкції та розвитку (ЄБРР) був створений у 1990 році, розпочав операції в квітні 1991 року. Організаційна структура ЄБРР подібна до структури МВФ та Світового банку.

² https://mof.gov.ua/storage/files/ЄБРР_01_07_20_.docx

оновлення обладнання для капітального ремонту свердловин, робіт на глибинах більше 5 км та на впровадження енергоефективної технології для зменшення споживання енергоресурсів. Нова техніка дозволить виконувати складні роботи на значних глибинах і, відповідно, підтримувати видобуток і нарощувати запаси палива, зменшити негативний вплив на навколишнє середовище.

Кредит надається двома траншами – 36,4 млн євро та 15,45 млн євро. Термін погашення першого траншу становить 9 років, другого – 15 років. Відсоткова ставка становить приблизно 2,5% річних. Вартість державної гарантії становить 1% від суми обраного і непогашеного кредиту. Закупівлі проекту будуть здійснюватися по тендерних процедурах ЄБРР.

Украерорух отримає 25 млн євро кредиту від ЄБРР. Кредит розрахований на 3 роки і надається для підтримки ліквідності підприємства, яке виявилось в складному фінансовому стані через глобальну кризу галузі. Цільовим призначенням кредиту буде поповнення оборотних коштів на заробітну плату, сплату обов'язкових платежів до бюджету та цільових фондів, а також фінансування критично важливих для провайдера аеронавігаційних послуг операційних витрат. Наданий кредит дозволить сформувати певний запас міцності для поступового виходу Украероруху з кризи.

ЄБРР виділить ТОВ «Новус Україна» довгостроковий кредит в сумі 100 млн дол. США для фінансування розширення мережі супермаркетів і будівництва логістичного центру в Києві. Таке рішення Рада директорів ухвалила 22 липня 2020 року. Безпосередньо ЄБРР надасть компанії 82,5 млн дол. США. Згідно з даними на сайті банку, частина кредиту може бути синдигована³.

Проект вартістю **277,7 млн дол. США** дасть можливість залучити до будівництва логістичного центру нових постачальників і задовольнити майбутній попит, а також оптимізувати перевезення та логістику. При цьому новий центр буде побудований з урахуванням енергоефективних заходів.

За повідомленням віце-президента ЄБРР Алана Пію **Банк розгляне можливість надання позик українським областям для будівництва доріг регіонального значення, починаючи з Дніпра і Херсона.**

Віце-президент ЄБРР також підкреслив, що Україна залишається серед пріоритетів Європейського банку реконструкції та розвитку. За словами Алана Пію, **ЄБРР готовий реалізувати разом з Україною ряд проектів,**

³ Синдигований кредит (syndicated loan) – кредит, що надається одному позичальнику кількома кредиторами (синдикатом кредиторів), зазвичай, у межах однієї кредитної угоди з розподілом часток кредиту між учасниками синдикату, внаслідок чого сума кредиту та ризики розподіляються між банками-учасниками. Застосовується в разі, якщо позичальник потребує великої суми кредиту, а один банк не може забезпечити його потреби необхідним обсягом ресурсів або для одного банку небажана така концентрація ризику кредитного портфеля.

наголосивши, що мова йде про реконструкцію магістралі Київ-Одеса і будівництво об'їзної дороги м. Львів.

Першим компонентом проекту «Розвиток трансєвропейської транспортної мережі» буде капітальний ремонт автомобільної дороги М05 Київ – Одеса в Черкаській, Кіровоградській, Миколаївській та Одеській областях. На сьогодні здійснюється розробка проектної документації компоненту.

Другим компонентом проекту буде будівництво північного обходу м. Львів (Львівська область). Проектна документація вже затверджена, тендерна документація знаходиться на погодженні в ЄБРР. Підписання фінансової угоди заплановано на осінь 2020 року, сума кредиту становитиме **450 млн євро**. Додатково в зазначеному проекті ЄБРР разом з Укравтодором передбачає залучення спеціальних консультантів для реалізації антикорупційної програми та впровадження заходів щодо запобігання та протидії корупції у сфері діяльності Укравтодору.

Крім того, ЄБРР зацікавлений у кредитуванні розвитку енергетики, поліпшення корпоративного управління в державних підприємствах та банках, впровадженні в Україні стандартів Організації економічного співробітництва та розвитку. У жовтні 2019 року Уряд України і Європейський банк реконструкції та розвитку підписали Меморандум про взаєморозуміння щодо програми фінансування регіональних доріг України. З цією метою на початку червня 2020 року Верховна Рада прийняла закон «Про внесення змін до Бюджетного кодексу», надавши обласним радам право здійснювати місцеві внутрішні запозичення під державні гарантії на будівництво, ремонт і утримання автомобільних доріг.

По діючому проекту ЄБРР «Покращення транспортно-експлуатаційного стану автомобільних доріг на підходах до м. Києва», який реалізується з 2010 року вибірка кредитних коштів складає на сьогодні 381,58 млн євро, або 85% від загальної суми кредиту (**450 млн євро**). Очікується, що вибірка буде забезпечена в повному обсязі до дати закриття проекту (31 грудня 2021 року).

ЄБРР тісно співпрацює з Україною на постійній основі, готує нові проекти і фінансує діючі в той час, коли Україна не має активної програми з Міжнародним валютним фондом. Щорічно ЄБРР інвестує в Україну від 600 млн до 1,2 млрд євро. Завдання, яке стоїть перед Україною – реалізовувати кредити ЄБРР, які є дешевими і вже доступні, та робити це в найкоротші терміни відповідно до процедур цієї міжнародної фінансової організації.